

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:	Felolós szerkesztő:	Társ-szerkesztő:	Hirdetéseket és előfizetéseket
Egész évre 5 frt — kr.	Dr. Prok Gyula.	Sztompák Jenő.	elfogad a kiadó-hivatal: Nyiregyházán,
Fél évre 2 frt 50 kr.			iskola-utca 13-ik szám.
Negyed évre 1 frt 25 kr.	Kiadó-tulajdonosok: a szerkesztők.		Egyes szám ára 10 krajczár.

Az iparosok helyzete.

Az ország iparának fejlődésében korszakot alkotó törvényjavaslat került rövid idő múlva a törvényhozás elé. A szövetkezetekről szóló törvénytervezet az, amelynek ismert feladata a kisipart megvédelmezni a nagyipar fölényvel bíró versenyé ellen az által, hogy a kisipari termelést egyenlő erőssé teszi a szövetkezés és egyesülés hatalmas eszközével, a nagyiparral.

Bizonyára senki sincs, aki akár-milyen melléktekintetektől ellentmondhatna annak a törvényjavaslatban kifejezésre jutott nagy gondolatnak, hogy a nagy nemzet-test egyik számszerűleg is erős része anyagi tehetőségében fejlesztessék.

Mert szomorú tény, hogy a magyar kisiparos osztály nem rendelkezik sem erkölcsi, sem anyagi tekintetben azzal a sulyal, amely pedig számarányánál, s főképp foglalkozásánál fogva őt megilletni kellene, nem pedig azon oknál fogva, mert a részére kinálkozó kereseti viszonyok mostohasága teljes visszavonulásra, tétlenségre kárhözhatják őt.

Keressük bár ezen eminens bajokát közjogi helyzetünkben, avagy fedezzük fel más tényezőkben, — az

A „NYIREGYHÁZA” TARCZÁJA.

Alma, a melyik messze esett a fájától.

Írta: Páfrány.

Az emberek lassan közelednek a dombon épült templom fele, átbundukolnak a sírok közt, melyek apró vagy izmos fejféikkel sánczot képeznek a templom körül és kalaplevéve tűnnek el a szürárga tölgyfajtán át a cziinterem félhomályában.

Az éjjel eső esett, csendes langyos tavaszi eső. — A lefolyó víz ugy elsimogatta a homokos ut egyenetlenségeit, mint a szerető feleség simogató keze a haragos férj homlokáról az összevont ránczokat.

A sárga homokom meglátszik tisztán a vaskos csizmák turása és az apró pillangós csattos cipők csinos nyoma. — Ez a széles nyom itt, a melyik után olyan keményen ott maradt a földön a szeges patkó lenyomata, az Adorján kurátor uramé, a ki izmos, nehéz ember és még katoná korában megszokta olyan alaposan letenni a csizmáját, hogy a hova lépett, azon a helyen még a fű is nehezen útközött. Ez itt a tiszteletes ur keskeny cipőjő után maradt, eme pedig a melyiknek egyik oldala mélyebben süppedt mint a másik, a Borsy Gábor uramé, a ki egy kicsit biccezett. Mig fiatal volt, csak el tudta valahogy takargatni, de most, hogy öregszik, az is észre veszi rajta, a ki nem akarja; hiába titkolná.

mindegy, a végeredmény mégis az marad, hogy a kisiparnak sem tekintélye, sem elegendő megélhetése biztosítva nincs, s hogy épen e miatt a neki rendeltetéséből önkényt osztályrészt jutott szerepét be nem töltheti sőt el sem vállalhatja abban a nagy munkában a mely a nemzet egységének, erejének és izmosodásának fokozatos emelését célozza.

A szövetkezeti törvény, valamint a benne kontemplált intézmények ezt a tátongó úrt hivatják betölteni, amely a kis ipar jelenlegi helyzete, s a között van, amilyennek lennie kellene.

A javaslat gondolata egyszerű és természetes. A kis iparosok egyesítése egyrésztől, s szövetkezeti alapon ille-tőleg egyelőre állami segéllyel elegendő forgó tőkével való ellátása másrésztől.

Hanem a javaslatból nem csupán az az általánosán örömmel fogadandó gondolat emelkedik ki, hogy a kisiparos osztályt alárendelt helyzetéből ki kell emelni. Nem kevésbé fontos az a hallgatag beismerése, hogy a magyar kisiparos osztályban meg van az a szellemi képesség, amely a nagyiparral való méltó verseny felvételére hivatottá teszi, s alkalmassá arra is,

hogy a külföld fejlett iparával szálljon síkra.

A javaslat ugyanis központi szövetkezet létesítését tűzte ki célul, amely vidéki, illetőleg helyi szövetkezetekben oszlik el. A központi szövetkezetek ép ugy, mint a vidékiek, mindaddig, míg a szövetkezeti tagok befizetett illetményei, illetőleg kereskedelmi üzleteiből produkált haszou kellő mennyiségű tőke gyűjtést nem eredményez — állami, — kamat nélküli segéllyel láttatnak el.

Arra pedig gondolni sem szabad, hogy adott viszonyok között a lendületet vett kis ipari produktumokban túltermés állhatna be. Az ipari termények legnagyobb mennyisége behozatallal fedeztetik. A mennyiség éaannak értéke pedig sokkal nagyobb, mint a mennyire számítani lehet a termelésében megsegített kis iparos osztálytól. Épen azért a kis ipar fellendülése egyttal arra is szolgál, hogy a külföldi ipar szorítassék ki hazánkól.

Tudunkkal már ez időszerint is az ország több városában alakítottak ily gondolaton épült ipari szövetkezetek, részint magánérővel, részint állami támogatás mellett. A kellő tapasztalat hiánya egyik-másik helyen válságba kergetett nehányat ezen

Hat ez itt micsoda furesaság?

Lábnym, a minek elől van a sarka. Az ur szent házába tan csak nem ment valaki hátrafelé? Ha a bolondos Jóskát el nem földelték volna az őszön, azt gondolhatná az ember, hogy az jött így a templomba, az mindig is így járt, azt hitte, hogy akkor minden elő meghal, ha előre fordul, már pedig ő senkinek sem akarta rosszát világéletében sem, hát inkább csak hátrafelé járt.

Pedig ez világosan látszik. Nagyon rongyos csizmája lehetett ő kelmének, mert ihol — kilátszott vagy két lába ujja is belőle. De ki volt, mi volt, hiszen senki sem jött még vissza, meg ilyen rongyos csizmában az egész faluban sem akad senki, a ki templomba indulna, vannak ugyan szegények elegen, de ennyire nem koldus még a Végzár uram italos bérése sem, Miska, még annak is akad egy pár fejlett csizmája, ha már templomba szánta a fejét, a mi ritkán is esik.

Bent a templomban megzendül a VIII-ik zsoltár:

„Oh fedelges Ur! mi kegyes Istenünk: Mely tsudálatos a te neved nekünk; Nagy dicsőséged az egész földre Kiterjed és felhat az egekre.“

Az énekszó kiszáll a nyitott ajtón és lágyan terjeng a nádföldes hazikók felett, hirdetvén, hogy ma vasárnap vagyok. Az énekszó hallatára mély csend lesz a faluban, bezáródnak az ajkák, nehogy haszontalan szó essék, mikor odafenn a domb tetején

az Ur dicsőségét hirdetik, ama szépséges énekesléssel.

Csend van. Most a tiszteletes ur beszél, komoly szava lehallik a domb aljáj. Aztán újra énekelnek a hivek, elfutják igaz érzessel a VIII-ik zsoltár még hátralévő három verszetét, míg a végére nem érnek, senki sem mozdul a helyéből.

Végre becsukódnak a szoltáros könyvek és kifelé indulnak a férfiak, elől Adorján urammal. A cziinteremben kihuzza a kurátor uram csipkés zsebbéli keszkenőjét és össze válogat a kioldozott kendő csücskéből hatnyolcz krajczárt azon erányból, hogy a kintett, falabakon álló perselybe lökje azokat, az egyház közönséges szükségéinek fedezésére, a mint azt a tiszteletes ur minden alkalommal megemlíti a szöszékről és nem is hiában, mert ha egy pénzt is, de mindenkü ad mindig jó szívet. Azt mindenki tudja amugy is, hogy ebből fedeztetik az öreg harangozó fizetése.

Adorján uram odalép a faperselyhez és miután ujjaiával kikereste a nyilást, szemeit behunyván, komoly ábrázatot öltve csuszaltja be adományát. De abban a minutumban ijedten lép egyet hátra és a háta mögött állók is megrettenve néznek a persely felé.

A krajczárok csengve hullottak a kőpadlatra a perselyen keresztül.

Egy darabig ijedten néztek hol egymásra, hol a padlón heverő pénzekre, nem tudván mire vélni a dolgot. A faladikóhoz egyikök sem merészelt nyulni, olyan tiszte-

szövetkezetek közül, némelyike azonban hatalmas tényezővé fejlődött, így a többek között a temesvári iparosok szövetkezete.

Ily szövetkezeteket akar létesíteni a szóban forgó javaslat. A magyar iparos osztály pedig sorsának jelentékeny előmozdítóját üdvözölheti majdan benne.

Közügyek.

— **A város kőbánya.** Nyiregyháza város tudvalevőleg pár év előtt a tarczali hegyoldalon egy kőbányát vásárolt. A vásárlásra az ösztönözte a várost, hogy az utcák kövezéséhez szükséges kőveket és a makadám kőutak tartásához szükséges kavicsot a vállalkozók túlmagas árban szolgáltatták. A város bányájának kiaknázását jóformán meg se kezdte s a bánya már is azt eredményezte, hogy míg azelőtt egy vasuti kocsit kavicsot 31—32 forintért kapott a város, ma már ugyanazt 19—20 forintért hajlandók a vállalkozók szállítani. Legutóbb a város pályázatot hirdetett a város tulajdonát képező kőbánya bérletére, illetve művelésére. A beérkezett ajánlatok azonban kiterjedtek arra is, hogy a szükséges kő- és kavicsmennyiséget az ajánlattevők a saját bányáikból milyen ártól volna hajlandók szállítani? A tanács a legutóbb tartott ülésében akként döntött a kérdés felett, hogy a folyó erre a köszállításra vonatkozólag a Führer Zsigmond fia helybeli cég ajánlatát fogadta el, a város kőbányájára vonatkozólag pedig utasította a város főmérnökét, hogy megfelelő tanulmányok alapján július végéig tessen javaslatot arra nézve, hogy az házi-kezelés alá vették-e, avagy bérbeadásuk?

— **A városi gőz- és kádfürdő sorsa.** Az újabb időben minduntalan ismétlődtek a panaszok a város tulajdonát képező gőz- és kádfürdőben uralgó állapotok, s főként a tisztasághiány miatt. Ezek a panaszok arra indították a város tanácsát, hogy elhatározta hogy a képviselőtestületnek nem ajánlja a fürdőnek árverés útján való bérbeadását. Elvegre is a fürdő nem annyira a város jóvedelmi forrása gyanánt, mint inkább a

közönség kényelmére épült, amelynél tehát nem azt kell számításba venni, hogy mennyel nagyobb hasznot hajtson, hanem azt, hogy a közönség igényeit kielégítse. Már pedig árverés útján való bérbeadás esetén a legmagasabb ajánlatot tevő nem egyszerűen a legjobb kezelője is a fürdőnek. A tanács ez alapján megbízta a város tulajdonát képező épületek feletti felügyelettel megbízott Sexty Gyula tanácsost, hogy amennyiben sikerülne találnia, keresen egy a fürdő kezelésére alkalmas megbízható vállalkozót, akinek a város azt bérbe adná, amennyiben pedig ilyen vállalkozó nem akadna, a mostani bérlet lejáratával a gőzfürdőt házi kezelés alá veszik, illetve a tanács a képviselőtestület elé ilyen értelmű javaslatot terjeszt.

Erdősítsünk!

II.

Előző cikkünkben megemlékeztünk az erdőknél nemzetfenntartó hatása mellett azon nemzetgazdasági hatásokról, amelyet az éghajlatra, közelebbről pedig az észési viszonyokra közvetlenül gyakorolnak.

Ezuttal tovább folytatjuk az erdők ezen nagyon is nevezetes hatásának dióhéjba szorított ismertetését.

Tudvalevő — bár sokszor tévesen ismert — dolog, hogy a villámhárítónak nem az az első feladata, hogy a lecsapó villámot felfogják, hanem hogy — mint helyesen megalkotott elnevezésük is mutatja — elhárítsák. Rendeltetésük voltaképpen az, hogy a föld és a felhőzet ellentétes villamosságát kiegyenlítsék. A villámhárítón kisugárzik a föld villamossága.

Ilyen villámhárító a fák is. Közvetítik a föld és a felhőzet villamosságai között az összeköttetést és ezzel együtt a kiegyenlítő-dést. Épen innen van aztán az, hogy ha a kiegyenlítés a feszültség túlságosa miatt nem sikerül, a villám a fába üt, mint amely már mintegy összeköttetésben állott.

De innen van aztán az is, hogy olyan területeken, ahol a fákat, az erdősegeket kiirtották, a romboló hatású, veszedelmes villámütések gyakoribbak.

Az erdősegek tehát már ez okból nevezetes jelentőséggel bírnak.

letben tartotta mindnyájuk az öreg jószágot, melyet már gyerek-koruk óta ismernek valamennyien.

Végre kijön a tiszteletes ur is, palástját és könyvét hóna alá fogván.

— Mi baj, szeretett atyámfiak?

— Tán valami baja esett a perselynek, vélekedik Adorján uram, ijedett arcuzattal, hüvelyk ujjával háta megé bőkvén az említett tárgy felé.

— Hogy gondolja kigyelmed?

— Mert hát, hogy alázatos adományom kiesett az alján, a mikor betettem feljül.

— Nem lehet az, ijedezik a tiszteletes ur. — Fordítsák meg csak kigyelmedet, hadd lássuk, mi van vele.

Az emberek óvatosan megfordítják a rozoga jószágot, aztán megbotránkozva, ijedten kiáltanak fel. Az avult tölgyfa deszkából összerótt persely alsó részén nagy nyílás tátong. A nyílás szélein köröskörül látszik a faragás friss nyoma.

Egy sarokban meglik összekaparva a forgácsokat is.

Semmi kétség kirabolták a perselyt. Oh, hogy ilyen gazok is vannak a világon még az Úr háza sem szent előttük!

Ki tette? Mikor tette?

Csakhamar ráakadnak a nedves homokban a gyanus lábnyomokra. Ez csak a rabló lépése lehetett, kövessük.

A harmadik sirdombnál, befordult a rejtélyes lábnyom hátrahagyója, aztán keresztül kasul ágazott vagy öt siron. Itt el-

bukhatott ni — a Fehér Sámuel redves fejéje ki van törve és a begyepesedett domb megvan egy kicsit bolygatva, itt bizonyára megbotlott.

Sötétben járt itt, de ismerős volt a helyiely, különben nem talált volna oda a hó! a kerítés egy helyen be van dőlve. Ott távozott a sirkertből.

Átkozott — Isten tagadója, hej ha a kezünk közé kaparihatnánk.

Egy öklömnny legényke ujjongva fut a nyom-vizsgálók után, kezében egy vaskos tollkést mutogatva. Ott lelte a Fehér Sámuel kitért fejéje mellett.

— Mikor elbukott, akkor vesztette el, hangzik a vélemény. A tollkést átadják a tiszteletes urnak.

Tovább vizsgálják a nyomokat.

Itt tért át az ut másik oldalára. Aztán megállnak mind. Ott partos a házak alja és a száraz földön elvesz a nyom hába keresnek, kutatnak nem lelnek semmit.

Zugva, fenyegetözve oszlanak szét.

Néhány legény lóra kap és benyargaja a dülő utakat, közben megkérdik mindenkitől, ha nem láttak e idegen alakot, hiában nem láttak sehol — senkit.

*

A tiszteletes urékhöz vendég érkezett, de csak az öreg Zsófi tudja a ki a háztartás gondjaival van elfoglalva mióta az áldott jó tiszteletésné meghalt — Isten nyugasztalja szegényt!

Másik, talán kevésbé ismert, de talán még sokszorta nagyobb fontosságú hatásuk van az erdősegeknek a jégesőre.

Megfigyelések bizonyítják, hogy a jégeső erdősegek felett elvonulva, igen sokat veszít erejéből, sőt meg is török.

Az erdősegek ezen tulajdonságát annyira ismerik a biztosító társulatok, hogy ugyan-azon vármegye területén is más, magasabb díjtételek mellett fogadnak el jégkár elleni biztosításokat ott, ahol kevés az erdő, mint ahol több.

E tekintetben közeli példa Szaboles- és Hajduvármegye példája, mert a két szomszédos megye közül Hajduvármegyében, ahol még ma is sok az erdő, sokkal olcsóbban biztosítható a termés, mint Szabolesmegyében.

Szabolesmegyében viszont a nyírbátori és nagykállói járásokban sokkal drágább a jégkár elleni biztosítás, mint a Tisza menti járásokban, bár itt az erdősegek mennyisége után már nem ez az arány állna meg, — ámde a Tisza folyó kipárolgása és a melegt jobban elnyelő fekete földtalaj ezekben a járásokban egyenletesebbé teszik a hőkülönbözetet. A jégesőt pedig tudvalevőleg a talajszin feletti és a magasabb légrétegek közötti nagyobb hőkülönbözetek eredményezik.

A jégeső keletkezését tehát, amely mindig helyi tűnemény, a helyi viszonyok orvoslásával, Szabolesmegyében az erdősítésekkel lehet megelőzni, vagy legalább is nagy mértékben korlátozni.

Hogy azonban az erdősegeknek az éghajlati viszonyokra mekkora befolyásuk van, azt akkor méltányolhatjuk csak igazán, ha az aszály, a tartós szárazság által okozott károokra gondolunk.

A mai nemzedék jórészének élénk emlékezetében van még az 1863-ik esztendő. Milyen országos csapás érte akkor az egész nagy magyar alföldet!

És akik az erdősítésekkel hivatásterüleget foglalkoznak, azok állítják és joggal állíthatják, hogy az 1863-ik esztendő nem következett volna be, vagy legalább is sokkalta mérsékeltébb károkat okozott volna a hazának, ha a magyar alföld nem lett volna annyira szegény az erdősegekben.

E tekintetben ismét közel fekvő példára hivatkozhatunk. — A legutóbbi két évtized

A vendég nem négy lovas hintón jött, ostor pattogás közt a duceoz kapun át mint ahogy azt a méltóságos gróf ur teszi mikor belátogat a faluba; hanem rongyos ruhában lyukas csizmákkal a kertek alól a kerítésen át mint a hogy azt a tiszteletes ur Pista fia cselekszi mióta megtévedett és ajtó mutatott neki az apja mikor sok-sok istentelen is gonosz cselekedeti tettejébe még a Vargák leányát is szerencsétlenné tette.

Mivelhogy éleseszű olvasóink amugy is kitalálták, hogy az imént elbeszélte kárhözatos persely feltörést szintén a most említett gonosz Pista urfi cselekedhetette, miután már azt is elmondtuk, hogy a csizma is lyukasok voltak; kimondjuk hát mi is hogy bíz azt Pista urfi tette az isteni és emberi törvényeket nem tisztelő rossz, nagyon rossz, sötét lelkű ifiu.

Mikor a tiszteletes ur késő délután lehajtott fejével haza tért. Zsófi asszony eléje járult és halk hangon adta tudtára, hogy háza gyűtt a zurf, mire a tiszteletes ur külföldben is sápadt arca olyan annyira vér nélkül maradt, mint az elefánt csont.

Mert a tiszteletes ur szerette minden gonoszága daczára, megtévedett gonosz fiát.

— Hol van?

— Lenn a légátus szobában.

A légátus szoba ablakából gyertyafény csillámlott elő, mert már esteledett is. A szerencsétlen apa erőtlen léptekkel támolygott át az udvaron. A szobához érve benézett az ablakon.

megfigyelései azt tanúsítják, hogy míg Nyiregyháza az évi csapadékmennyiség átlaga 628 mm., addig a zempleni hegységéétől és a Tisza folyótól távolabb eső, de erdőségekkel jobban körülvett Debreczenben 669 mm., s míg Nyiregyháza az esős napok számának átlaga 98, addig Debreczenben 131, — tehát ott az évi csapadék nemcsak nagyobb mennyiségben, de egyszersmind jobban megszólva hullott le.

Hogy az erdőknek a közegészségügyre milyen áldó hatásuk van, azt talán felemlenünk is felesleges. Hiszen ma már minden első gimnazistának tudnia kell, hogy a fák leveleikkel lélegeznek és hogy ez a lélekzés mennyire javítja a levegőt az állatvilág számára.

Az erdőknek ez irányban való üdvös hatásuk bizonyításra nem szorul. Hiszen a furdóhelyek gyógyító erejét megkét-szerzik a körülöttük fekvő erdőségek, amelyek nélkül furdózásra, idülésre szánt hely nem is képzelhető. A beépített, növényzetben szegény nagy városok gyermekesége állandó számalom tárgya sápadt arczoskájukkal, fénytelen szemükkel, horpadt mellükkel, görbe hátukkal.

De ezen általánosán tudott tényeken felül nem kisebb példára hivatkozhatunk, mint India példájára, ahol az erdőségekkel körülvett falvakban a kolerát csak hírből ismerik, míg ennek a vézes betegségeknek állandó tanyáik a tengerparti, nagy folyamok melletti tömölt népesség, de fában szegény vidéken épült városok. Amerikában a hírhedt sargalaz szintén az erdőkben szegény, moccsaras vidékeken szedi áldozatait!

Az erdőségünk ezen eddig ismertett hatásuk, hasznuk azonban közvetett.

De hiszen van az erdőségeknek közvetlen hasznuk is.

Közvetlen haszon az a famennyiség, amely okszerű erdőkezelés mellett az erdőből évről évre kikerül s amely jövedelem megfelelő kezelés mellett, különösen a tüzelő anyagban szűkölködő vidékeken, mint amint általában véve Szabolcsvármegye is, épenséggel nem kicsinyelhető.

Ezekben ismertetvén általánosságban az erdőségek és erdősítések hasznát, amelyekből már is levonhatjuk azt a következtetést,

Pista keresztbe rakott lábakkal ült a festetlen asztal mellett, előtte nagy halom rézpénz volt, azt számolta erős figyelemmel, közben nagyokat szitt egy hosszuzaru pipából mely oldalra vetve ott füstölgött az asztalon.

Pista urfi jól érezte magát bár rongyos csizmájából kikandikált vagy három ujjá.

A tiszteletes ur szeme, könnyet ontó két szeme elhomályosodva oda meredt arra a lyukas csizmára, arra a halom rézpénzre.

Zsebéből kivette a tollkést, azt az izmos tollkést a melyiket a kitorított fejfa mellett találtak délben, aztán betaszította az ajtót.

A fiu hirtelen oda kapta a fejét s a hogy az apját meglátta baltenyerével rémulten csapott a pénzhalmaza elakarván azt rejteni és a hosszuzaru pipát kiejtve szájából hirtelen a gyertya felé futott, elakarta oltani. A gyertya égve maradt. Ijedtében nem tudott elég erővel rá fújni a fiu.

Az öreg tiszteletes nem szólt egy szót sem, oda lépett az asztalhoz és a fiu kiterjesztett tenyerét oda szegte azzal a tollkessel az asztalhoz. Mivel hogy ennyi gonosz-ság láttára nem törtöztethette magát, hanem büntetett.

Azután megcsuklottak térdei és összerogyott egy szó nélkül, közben homlokát az asztal sarkához ütven, hogy egy pár réz krajczár és végesepp hullott utána.

Mivel hogy a szerencsétlen apa, a tiszteletes ur szerette minden daczára megtevélyedett gonosz fiát.

amelyet czímünk kifejez, hátra van még az a kérdés, hogy erdősítsünk-e hát Szabolcsvármegyében?

Erre a kérdésre kisérjük meg a feleletet legközelebb megadni.

A tiszavidéki ág. ev. egyház-megye közgyűlése.

A hegyaljai egyházmegyéből kivált Tiszavidéki egyházmegye végleges megalakulása után az első közgyűlést Nyiregyháza, e hó 28-án, illetőleg 29-én tartotta meg.

Az egyházmegye kiküldöttéi nagy számmal jelentek meg a közgyűlésre. Elszállásolásukról az ág. ev. egyház elnöksége gondoskodott.

A közgyűlés elnökei *Materny Lajos* debreczeni lelkész, egyházmegyei főesperes és dr. *Meskö László* orsz. gyűlési képviselő, egyházmegyei felügyelő voltak, jegyzői pedig *Geduly Henrik* lelkész és dr. *Horvay Róbert* debreczeni főreáliskolai tanár.

A közgyűlés kedden délután a különböző bizottságok ülésai előzték meg. Így az egyházmegyei szervezkedési szabályzat elkészítésére kiküldött bizottság tanácskozott, kebeléből kiküldvén dr. *Meskö László* felügyelő elnökelte alatt *Májerszky Béla*, *Bogár Lajos*, *Geduly Henrik* és dr. *Prok Gyula* bizottsági tagokból álló albizottságot, azon utasítással, hogy a szabályzat tervezetét még a folyó év nyarán készítse el. — Délután 5 órákor a számvetőségek intézte el a közgyűlés elé terjesztendő ügyeit, 6 órákor pedig előértekezlet tartott, amelyen a közgyűlés tárgyai beszéltek meg.

A közgyűlés másnap: szerdán reggel 8 $\frac{1}{2}$ órakor isteni tisztelettel vette kezdetét, amelyen *Geduly Henrik* nyiregyházi lelkész tartott szent beszédet. A tanácskozás 9 órákor az ág. evang. népiskola dísztermében kezdődött. Az elnöki megnyitót *Materny Lajos* főesperes elnök tartotta, s üdvözlővén meleg szavakban az egyházmegye szép számmal egybegyűlt tagjait, Isten áldását kérte a közgyűlés fontos munkálatára.

Ezután az egyházmegyei kiküldöttek átadták a megbízó leveleiket az elnökségnek, amik átvizsgáltván, a közgyűlés attért a tárgysorozatra kitűzött ügyek tárgyalására.

Hosszu, beható és magas színvonalon álló vitát provokált a lelkészek alkalmazásáról *Moór Gyula* főesperes által készített szabályrendelet, amelyet alkotmányos tárgyalás végett az egyházkerület utalt a közgyűléshez. A magvas vitában részt vettek: *dr. Meskö László*, *Materny Lajos*, *Májerszky Béla*, *Geduly Henrik*, *Böllner Károly*, *Bogár Lajos*, *Riszdorfer János Kovács Gyula* stb. A közgyűlés valamennyi felszólalója álláspontot foglalt a szabályrendelet tervezet azon intézkedései ellen, amelyek az egyes egyház községek lelkész választási korlátlan jogát az egyházmegyei elnökség javára csorbítani kívánja. A tervezet a hívány jogot teljesen mellőzi s kényszeríteni akarja az egyházakat a megüresedett papi állásra való pályázat meghirdetésére és a választás megejtésére még akkor is, midőn az egész egyház község minden hívének bizalma egy lelkész felé irányul.

A közgyűlés mélyreható elvi változtatások kimondásával tárgyalta le délután 1 órára a szabályrendelet tervezetét, következetesen érvényesítve benne a lelkész-választási jog szabadságát. Kimondotta továbbá ezen tervezettel kapcsolatban a közgyűlés az egyházi adót fizető nők pap-választói jogát is akként, hogy e jog írásban lesz gyakorolható.

Kisebbségi érdeklődés mellett és aránylag rövid idő alatt tárgyalattat le a tárgysorozat másik fontos pontját képező szabályrendelet, a kerület lelkészi, tanári és tanítói, valamint ezek özvegyei és árvái nyugdíjintézete módosításáról. A vitában *Materny Lajos* elnökön kívül *Martinyi József* főgimnáziumi

igazgató és *Paszár István* igazgató-tanító vetlek részt.

A tokaji lelkészi állomás véglegesítése és a nevezett egyháznak gondnokság alóli mentesítése után néhány kisebb jelentőségű ügy tárgyalattat s végül megválasztattak a folyó évi április hó 14. és 15. napjaira Miskolcra összehívott egyházkerületi közgyűlésre az egyházmegye képviselői és pedig az elnökön és a nyiregyházi főgimnázium igazgatóján kívül, akik az egyházkerületi közgyűlésnek hivatalból tagjai — *Geduly Henrik* és *Riszdorfer János* egyháziak, *Májerszky Béla* és *Böllner Károly* pedig mint világi képviselők.

Délután 1 $\frac{1}{2}$ órákor a „Korona” vendéglő éttermében bankettre gyűltek össze a közgyűlés tagjai, akikhez a helybeli reform. egyház képviselői és számos érdeklődő is csatlakozott.

A kedélyes bankett pompás hangulatát egyik szép felköszöntő után a másik emelte, Toaszóiroztak: *Bartholomaeidesz János* t. főesperes az egyházmegye elnökeire, *Materny Lajosra* és dr. *Meskö Lászlóra*, *Májerszky Béla* Sinkovics Pál alesperesre, — *Geduly Henrik* a testvér ev. ref. egyház jelenlevő képviselőire: dr. *Bartók Jenőre* és *Borbély Sándorra*, dr. *Meskö László* az egyházmegye egységes hazafias szellemére, dr. *Bartók Jenő* az egyházmegye elnökségére, *Sinkovics Pál* alesperes *Májerszky Bélára*, *Kovács Gyula* dr. *Meskö Lászlóra*, *Materny Lajos* a nyiregyházi ág. evang. egyház virágzásáért, majd egy későbbi felköszöntőjében *Bencs Lászlóra*, *Bencs László* a város közönségére, *Riszdorfer János* a főgimnázium tanári testületére s annak élen *Martinyi József* igazgatóra, — *Somogyi Gyula* a nőkre, *Leffler Sámuel* Bartholomaeidesz János t. főesperesre s végül *Kovács Gyula* a tanítókra.

A társaság 4 órákor oszlott szét.

Hirek.

Olvasóinkhoz.

Végére értünk ismét egy évnegyednek. Azt hisszük s talán szerénytelenség nélkül mondhatjuk: ma már felesleges lapunkat külön ajánlatunk olvasóink szives figyelmébe és jóindulatába.

Akik eddigi pályafutásunkban érdeklődésükre méltatlan szivesek voltak, meggyőződhetek arról, hogy a lapunk megindításakor szemünk elé tűzött czélokot nem is tévesztettük szem elől, de sőt igyekeztünk azokat tőlünk lehetőleg megközelíteni és megvalósítani.

Nem dobálóztunk nagy hangu ígéretekkel, nem folyamodtunk az általánosai ismert sőt immáron el is koptatott közhelyekhez és frázisokhoz, mert azt akartuk, hogy olvasó közönségünk maga ismerjen ki bennünket.

És legyen szabad reménylenünk, hogy ez már megtörtént.

Legyen szabad reménylenünk, hogy megismerték lapunkat arról az oldalról, hogy önálló, független minden irányban; egyenes, nyílt, őszinte gondolkodású minden kérdésben; de egyszersmind komoly és tárgyilagos minden esetben, mint mindezek az intelligens és gondolkodni tudó olvasó közönséghez illenek.

Nem kerestük és nem keressük a személyeskedést, nem áldozzuk fel a szenzáció kedvéért az igazságot, mert Deák Ferencnek az újságírásra vonatkozó egyetlen szakaszából álló sarkalatos törvénye a jelszavunk.

S ha ezek mellett még hivatkozunk arra, hogy lapunk a legterjedelmesebb, a beosztása

és tartalma a legváltozatosabb, szépirodalmi rovataink leggazdagabbak, közleményeink legmegbízhatóbbak, szépen kérjük igen tisztelt olvasóinkat az új évfolyam alkalmából: tartásuk meg lapunkat továbbra is jóindulatokban és tegyék ismertté, terjeszték ismerősök körében is.

Az előfizetési árak lapunk homlokán olvashatók.

— **Lelkészváltás.** *Barna Antal* balsái g. kath. esperes lelkész, mint az Ungvárt megjelenő Kárpáti Lapok írja, saját kérére folytán, buzgó szolgálatainak elismerése mellett ápril 1-től nyugalmába helyeztetett és helyére *Sztritsky Vladimír* a.-remetesi b. lelkész nevezetett ki Balsára lelkészül.

— **A felső-szabolcsi ármentesítő-társulat** tegnapelőtt tartotta meg alakuló közgyűlését Kisvárdán. Elnökké egyhangú lelkesedéssel *Kállay Andrást* akarták megválasztani, de ő e tisztet minden kérelem dacára nem fogadta el. Ezután elnökké egyhangúlag *Salamon Tódort* választották, alelnökké pedig *Kállay Andrást*, aki tekintettel arra, hogy *Salamon Tódor* elnöknek egészsége helyreállítására Abáziába kell utazni, ideiglenesen elfogadta az alelnöki állást s így a társulat ügyeit *Kállay András* fogja intézni. Közgyűlés után banketi volt, amelyen gróf *Török József* kormánybiztos, miután a társulat visszakapta autonómiáját, elbucszott a társulattól.

— **A daleyet közgyűlése.** A nyiregyházi daleyet folyó hó 27-én délután 4 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlést *Bogár Lajos* alelnök elnöklété alatt. Az elnöki megnyitót után *Orsovsky Gyula* egyleti titkár olvasta fel a legközelebbi egyesületi év eredményét részletesen tárgyázó jelentését, melyet a közgyűlés helyesléssel fogadott s egész terjedelmében való jegyzőkönyvi megörökítést elhatározta. A pénztári számadások felülvizsgálására kiküldött bizottság jelentése felolvasatván, *Novák Gyulának*, az egyesület keletkezése óta mindenkor kitartó pénztárnokának a közgyűlés elismerését és hálás köszönetét fejezte ki. Majd az évi költségvetés olvastatott fel, melyet a közgyűlés vita nélkül elfogadott. Az egylet szertárosául *Kubacska István* működő egyleti tag egyhangúlag megválasztott. — Vegül az alelnök indítványára id. *Ábrányi Kornél* és *Gaal Ferenc* zeneszerzők, *Kállay András*, *Bencs László* és *Márk Endre* a debreczeni daleyet elnöke, az egylet disztigjaival egyhangúlag és közlekedéssel megválasztatták s részükre az egyleti diszklevél mielőbb kiállíttatni és kézbesíttetni rendeltetett.

— **A nőegylet matinéja.** A helybeli jótékony nőegylet a tél folyamán rendezett felolvasó estély sikeréből példát merítve, április hó 17-dikén (és nem mint először tervezve volt: most vasárnap) délután 3 órakor az ág. hitv. evang. központi népiskola nagytermében matinéet rendez, melyben *Májerszky Nellike* k. a. énekkel, *Kovács Edith* k. a. szavalással vesz részt, dr. *Szesztay Zoltán* pedig felolvasást tart. A matiné érdekességét nagyban fogja emelni azon körülmény, hogy azon egy apró zongoraművész, a 6 éves *Guttmán Sándor* is bemutatja a zongorázásban való meglepő jártasságát.

— **A hajdu-dorogi görög-katolikus patronátus.** Hajdu-Dorogon, mint debreczeni levelezőnk írja, már régóta a vitás kérdés a görög-katolikus egyház patronatúsága. 1886-ban a dorogiai *Végheső Miklóst* választották meg parochussá, mellőzve a munkási püspök harmas kijelölési jogát. Emiatt ezt a választást meg is semmisítették. Az új választáson, 1889-ben *Ujhelyi Andrást* ültették a görög keleti parochiába, aki szintén nem volt a püspök három jelöltje között. A püspök megint nem erősítette meg a választást. Dorog községe mint patronátus a hercz-gprimás elé vitte az ügyet, aminek végre is az lett a következménye, hogy Ujhelyi megválasztását a kultuszminiszter a gyűlékezett

békeje kedvéért törvényszerűen nyilvánította ugyan s az megerősített, de kimondta, hogy a választás ekként történt elbírálása a püspök vitássá lett kijelölési jogára kedvezőtlen praecedens nem képezhet s elrendelte, hogy e jog kérdése szabályszerű tárgyalás során közigazgatási hatóságok által fokozatos határozatok útján döntessék el. A b.-ujvárosi főszolgabíró elé került tehát a kérdés, aki még 1895-ben a püspököt elutasította s Dorog község képviselőtestületének a görög-katolikus lelkesi állások megüresedésekor esetről-esetre való szabad papválasztási jogát százados gyakorlat alapján megállapította. E tévedés folytán csak mostanában tárgyalhatta ez ügyet Hajdu-dorogi közigazgatási bizottsága. Ez pedig megváltoztatta az elsőfokú határozatot, kimondván, hogy a munkási püspöknek harmas kijelölési jog van a dorogi katolikus papválasztásnál s Dorog községnek, mint kegyurnak papválasztási joga olyképp értelmezendő, hogy a község csakis azok közül a lelkészek közül választhatja lelkészét, akiket a munkási püspök, illetve püspökség esetről-esetre kijelölni fog. A bizottság az indoklásban — okmányokra hivatkozva — kimutatja, hogy a püspökség pár újabb esetet kivéve a jelen század elejétől kezdve mindig élt a jelölés jogával s azt Dorog, mint patronus elfogadta és respektálta. A pörökösök költéseit a bizottság kölcsönösen megszüntette. E határozat mód felett elkésztette a hajdu-dorogiakat. A hangulat olyan izgatott, hogy sokan vállas-választatást is emlegetnek s most fölpanaszolják azt is, hogy a pápa a magyar nyelvet folytatott felszázados küzdelmeiket nem engedi diadalra. Mint a többi hajdu-város, Dorog is kalvinista lesz előrelátászolg.

— **Az egri főképtalan a t.-polgári inségeknek.** Az egri főképtalan képviseletében *Pánthy Endre* nagyrpérest és cz. püspök ur 200 frtot és 50 hektoliter kását adományozott a t.-polgári inségeknek, miről *Dobos Imre* főszolgabíró a következő átiraton értesítette: Tekintetes Dobos Imre urnak, a dadai alsó járás főszolgabírájának Tisza-Lőkön. Sietek tekintetes főszolgabíró urnak folyó hó 24-éről 588,898. sz. alatt a polgári inségek érdekében hoztam intézett átiratára válaszolni, hogy a polgári inségek javára az egri főképtalan által nyújtott segélyezésről kellő tudomás végett értesítem. A mint a főképtalan a Polgár városi előjáróság útján az ott fellépett inségről és ennek enyhítésére megalakult bizottság működéséről értesült, nem késett annak enyhítésére saját segély adományával hozzájárulni és már e hó 18-áról 200 frt készpénz és 100 hl. kölest utalványozott e célra elrendelven a készpénz utalványozását és a köles sürgősen eszközöndő lekoptatását; mihez képest a készpénz adomány f. hó 23-án postára adatott, a 100 hliter kölesből nyert 50 hliter köleskása pedig általam a mai napról kiutalványoztatott. Megkülönböztetett tisztelettel maradván, Eger, 1898. február 28-án. *Pánthy Endre* st., az egri főképtalan nagyrpépostja.

— **Széchenyi est.** A kereskedő ifjak egyesülete, mint minden évben, úgy ezuttal is ünnepélyt rendez a gróf *Széchenyi István* emlékeztére. Az estélyt ápril 17-én, vagy 24-én fogják megtartani.

— **Házasság-kötések.** *Mózer Róbert* nyiregyházi körjegyző kedjen délután kötött házasságot *Szilágyi János* helybeli ekegyáros kedves leányával *Marisával*, *Wolf Miksa* a Ganz és társa cég nyiregyházi építési irodájának főszereelője pedig szerdán délután *Csernyik András* helybeli mészáros kedves leányával *Zsófiával*.

— **Munkás-igazolványok.** A mezőgazdasági munkások és a munkaadók közötti jogviszonyt szabályozó törvény tudvalevőleg márczius 1-én életbe lépett. A törvény szerint a mezőgazdasági munkák teljesítésére vállalkozó munkásoknak igazolvánnyal kell bírianiok. Az igazolványok kis könyvecskék, a melyek a katonakönyvekhez hasonlítanak. A munkások körében azonban ugy látszik, csak

még ezután válik általánossá a tudat, hogy ilyen igazolványokat kell váltaniok, mert például Nyiregyházan is csak e hó 20-dika óta kezdik kiváltani a díjmentesen kiszolgáltatott igazolványokat s ez ideig mindössze 69 darabot váltottak ki.

— **Anyakönyvi statisztika.** A nyiregyházi anyakönyvi hivatalban az elmúlt negyedévben 80 házasságkötés történt. Születés 388, halálozás 208 jelentetett be, a születések száma tehát a halálozásokét 180-nal, több miut 50%-al haladja meg.

— **A tiszta-polgári inségek részére** Nyiregyházan folyamatban levő gyűjtés eddigi eredménye 49 zsák burgonya, 15 zsák rozs, 2 zsák tengeri, 3 zsák bab, 3 zsák árpa, 1 1/2 zsák liszt és készpénzben 348 frt 1 kr. Az eddigi begyűlt termények közvetlenül Tisza-Polgárra, az inséges segélyező-bizottsághoz, a készpénz pedig Szabolcsvármegye alispánjához küldettek el.

— **Uj anyakönyvi kerület.** A belügyminiszter az orosi anyakönyvi kerülethez tartozó *Pazonny* községet ugyanezen név alatt külön anyakönyvi kerületté átalakítván, *Jóba Balázs* községjegyzőt nevezte ki anyakönyvezetőnek.

— **Templomrablás.** Igenis betörték a helybeli izr templomba f. hó 24-én éjjel. Az ablakon keresztül hatoltak be a vakmerők, de betörések főczélját, a nagyobb összeget tartalmazó perselyt nem sikerült magukhoz venniök, miután azt az egyházi illetéktelen kezek elől biztonságba szokta helyezni. Megpróbálkoztak a frizgyszekrény áttörésével is, de hát ha Isten semme mindenféle ellát, hogyne örködne az ő háza fölött? E tapasztalatra jutottak a betörők is, midőn kárba vészett fáradságos munkájok. (Beküldetett.)

— **„A Nyiregyházi Kerületi betegsegélyző-penzár”** folyó hó 27-ere összehívott rendes évi közgyűlésre határozatképtelenség miatt megtartható nem volt, tehát — mint az a közgyűlési meghívóban is jelezve volt, — a közgyűlés április hó 3-án, délutáni két órakor fog a városháza nagytermében, a megjelentek számára való tekintet nélkül megtartatni.

— **Április—márcziusban.** Az elmúlt márczius hónap sok tekintetben beillt volna áprilisknak is. A hónap első felében ugyan tartós szép idő volt, aminek azonban a gazdák épenységét nem örültek, a mult hét végén azonban esősre vált. A mult csütörtökre virradó éjjel esett az eső. Csütörtökön megint szép verőfényes idő volt. — Pénteken borongott, szombaton virradó éjjel ismét esett egy keveset, sőt reggel, akik öt óra tájban már fent voltak, a délnyugati égboltonaton egy szép szivárványt is láttak. Vasárnap délután megint esett. Kedden este 8 óra tájban meg egy kis meleg záporral olyan nagy szemű dara hullott pár percig, hogy nyári időben jégesőnek is beillt volna. Tegnap estefelét megint jelentkezett pár percig tartó záporral vegyes jégeső villámlás és dörgések közepe.

— **Das städtische Steuer-Amt in Hermannstadt.** Előző számunkban egy temesvári kérdésről emlékeztünk meg, aki német számla mellett szállította a Nyiregyháza város által megrendelt fenyőfákat. Lapunk egy barátja ebből az alkalomból még annál is megbőrtáraztatottabb dolgot közöl velünk, felmutatván egy a nagyszombati városi adóhivatal által a folyó 1898. évi február 26-án kiállított intő czédulát, amelynek nem a legutolsó különlegessége egy sajátságos vegyes czimer: a magyar korona alatt levő pajzs egyik felében a négy folyó és a harmas halom a kettős keresztel, másik felének a felső részén egy a napba néző egyfejű fél-sas, also részén hét bástya. Szól pedig a kérdéses intő czédula a következőképen: Für Nyiregyházaer k. u. Steueramt. A 1398/67. Post Nr. des Steuer-Hauptbuches 4/98. Gebühr-Mahnung. H. Dr. N . . . D . . . (a név magyarosan, elől a vezeték, hátul a keresztnév), Steuerrückständler in Hermannstadt wird im Sinne des §. 55. G. A. XLIV. vom Jahre 1883. hiemti

aufgefordert des Steuerrückstand mit 85 fl. 38 kr., welcher bereits am 4/11. 1897. zu entrichten gewesen wäre, unter sonstiger Pfändung binnen acht Tagen unausbleiblich einzuzahlen. Hermannstadt, am 26. 2. 1898. Das städtische Steuer-Amt. (Olvasatlan aláírás). — Hát bizony akkor is, mikor a „G. A. XLIV. vom Jahre 1883“ készült, aligha gondoltak arra, hogy a „hermanstadt“-i „Steuer-Amt“ ekként fogja cizálni az 55-ik §-át még 1898-ban is!

— **Anyakönyvvezetői kinevezések.** A belügyminiszter anyakönyvvezetői helyettesekké a pazoni kerületbe **Tóth Imre** jegyzői irnokot, a marton-falviba **Takács Zsigmond** ev. ref. tanítót, a nyír-baktaiba **Lányi Jenő** jegyzői irnokot, a pappiba **Dudinsky Mihály** jegyzői irnokot, a fenyés-litkeibe **Leszki Károly** jegyzői irnokot, a mándokiba **Müller Hugó** segéd-jegyzőt nevezte ki s ezek közül a fenyés-litkei és mándoki helyetteseket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasság kötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— **Megégett gyermek.** **Varga József** Salamon bokor-tanyai lakosnak két gyermeke ser-test hajtott ki a mezőre hazulról. A gyermekek tüzet raktak és játszadoztak, miközben a kis 5 éves Joska ruhája tüzet fogott és teste teljesen összeégett. Nehéz égési sebeibe a kis fiu belehalt.

— **A New-York** életbiztosító társaság hogy miyen alaptalanul lett meghurczolva e napokban, ékesen bizonyítja a mai lapunkban közzétett nyilatkozat. A New-York a világ legnagyobb és legmegbízhatóbb biztosító intézeteinek egyike, s jóhirneve és szolidaritása miatt közkedveltségnek örvend; — minden józanul gondolkozó le tudja szállítani kellő értékűre a légből kapott és felfújt vádakat.

— **Fatenyésztés** czimmal a földmívelésügyi m. kir. miniszterium kiadásában egy igen hasznos és hezagot pótló szakmunka jelent meg, melyet Molnár István országos gyümölcsészeti és fatenyésztési miniszteri biztos irt meg. A mű megismerteti az olvasót a fatenyésztés egész anyagával, eszközeivel és teendőivel; továbbá népszerűen és behatóan foglalkozik a gyümölcs — és egyéb fák szaporítása, nevelése, kezelése és ápolásával. Minden fatenyésztő és gyümölcstermelő nagy hasznát veheti ezen hasznos szakmunkának; de különösen nélkülözhetetlen kalauza lesz az a községi faiskola kezelő tanítóknak és a pomológiával foglalkozó lelkészeknek. A díszesen kiállított, 91 sikerült eredeti ábrával ellátott és 19 nyomot ivre terjedő könyv ára egy koronában lett megállapítva, hogy azt minél többen megszerezhessék. Ezenfelül a miniszter meghatalmazta a nevezett miniszteri biztost arra is, hogy minden lelkész és tanítónak, ki e könyvért egyszerű levélben hozzá fordul — a művet ingyen megküldhesse.

— **Kérem a néptanító urakhoz.** Tudva levő, hogy még néhány évizeddel ezelőtt a művelt népek gyógyfű-szükségletét Magyarország fedezte. De miután a gyógyfűszedés a szegényebb néposztályok érdekében más államokban is meghonosítottat és ugyanott nagyobb gond fordították a szállítás és kezelés okserű végrehajtására, gyógyfűveink, — habár természetes tulajdonságuknál fogva ma is elsőrendűeknek ismertelnek el — a gondatlan kezelés következtében, csak nyomott árak mellett értékesíthetők. Nehezíti az értékesítést az a körülmény is, hogy a szedésben is csak öltészerűleg járnak el, úgy hogy az egyik czikkből tulságos készletek dobatnak piacra, miglen a másikkól majdnem semmi sem kerül a forgalomba és a mezőn értékesítlentül elvész. — Abból a szempontból indulván ki, hogy a falusi iskolás gyermekek anyagi helyzete nem megvetendő módon javítható azáltal, hogy a szabad idejüket gyógyfűvek szedésével és okserű kezelésével töltik s a tanító felügyelete mellett gondozzák mindaddig, míg az áru nem értékesíthető, azzal a kérelemmel

fordulunk a tanító urakhoz és a vidéki művelt közönséghez, hogy a szegényebb sorsu szülők gyermekeit ez ügynek megnyerni s a gyógyfűszedést már az idén foganatba vétetni sziveskedjenek. — Hogy azonban e munka tervszerűleg foganatosíttassék, fölkérjük a tanító urakat, hogy velünk az ott termő gyógyfűveik neveit levelezőlapon közölni sziveskedjenek. Erre az illető szakemberek közreműködésével részletes utasítással fogjuk a tanító urakat ellátni a gyógyfűvek illető fajtáinak mikénti szedésére és szárítására nézve és teljesen ingyen fogjuk az értékesítést a budapesti nagykereskedőkönél közvetíteni. — Jelenleg kereskedelmi czikket képez Magyarországon a bozók-, bodza- és bengebogyó, a szarkaláb, szegfű-buzavirág, mályva, pipacs, ökörfarkkőrő, bodza és hársfa virága, a diófa levele és a zöld dióhajt, a csipke bogója és magva, a makk, a barackmagg, a kukorica selyme (haja), a cseresznye szára, az üröm, az ezerjófű, majoránna, kerek mályva, pemetefű, csalán, vidra eleke (trifolium fibr) és zsálya levele (füve), a fehér mályva és nadragulya füve és gyökere, a bürök, beléndék és maszlág levele és magva, báránypirósító, a lapu, a kornisfű (gentiana), békabogyó-takta (r. hellebori, Niesewurz) gyökere, az alant gyökér, szappan-gyökér, macska-gyökér (r. valerianae) és édes-gyökér, továbbá az anarozs, a kömény, édes kömény (olasz kaposi), a len, sárgadinnye, kapesos korpafű és mustár magja. — Honleányi üdvözléssel: Bpest, VI., Szondy-utca 96/b. *Az önkéntes ápoló, gyámolító és oktató nővérek.*

— **Fontos közlemény.** Néha még a legcsekélyebb étel élvezet is megtermi a gyomorbetegséget, mely baj már eleinte felbőfős, hánys stb. által mutatkozik. Mindezen mutatózó betegségek ellen legjobb sikerrel használhatni a dr. Rosa életbalsamát **Fragner B. gyógyszerárban Prágában 203—III.** Kapható majdnem minden gyógyszerárban.

Lapunk mai számával azon vidéki olvasóink részére, akik az elmúlt évnegyedre előfizetési díjaikkal még hátralékban vannak, kitöltött utárványlapokat mellékelünk. Kérjük azok felhasználásával a hátralékok díjak beküldését, hogy számadásainkat lezárhassuk.

A kormányozható lóghajó feltalálva!

Ábrándnak látszott csak nem régen is még, — és immáron valóra vált!

Pedig kimondták már reá a sentenciát, hogy ez a század nélkülül száll a megsemmisülés örvényébe!

Régóta vágyott utána az emberiség, amely irigyelte a madártól szárnyait, melyekkel az szállhat szabadon az égtájak mindenike fel!

Ikárus óta, sőt bizonyára előtte is, milliók agyában főtt a gondolat, mely testet csak most ölthetett.

Levegőben járunk már ezután, amerre tetszeni fog, fent és alatt!

Ilyen találmányt nem mutat fel többet a végét járó évszázad, amelyet pedig joggal neveznek a találmányok századának!

Sz ezt a korszakalkotó találmányt magyar ember, Szabolcsmegye szülötte adja az emberiségnek!

Egy rövid, a körülményekhez képest szűk szavú, teljesen megbízható kézből vett levél értesít bennünket a nagy eseményről.

Lelkes szavakban tudatja velünk oly czéloból, hogy mi is tudassuk olvasóinkkal.

Sokat nem írhatunk, mert magunk sem tudunk többet, mint azt, hogy egy *várme-gyénkbeli fiatal földbirtokos*, (kinek nevét is el kell ma még hallgatnunk), a kormányozható lóghajót nemcsak feltalálta, hanem el is készítette; nemcsak elkészítette, hanem ki is próbálta, sőt immár be is mutatja, még pedig akként, hogy **holnap, pénteken délelőtt 8 és 9 óra között** már azon érkezik meg Nyiregyháza, és a városába előtt száll le vele, hogy pár percnyi időzés után tovább szálljon Budapestre!

Ő róla, a még csak szűk baráti körben ismert emberről fog beszélni pár nap alatt az egész világ, mi pedig büszkék vagyunk, hogy mi adhattunk először hírt erről a világra szóló eseményről.

Apróságok a hétről.

Frankl Mór az európai, sőt világhírű számoló-művész a napokban Nyiregyházaán járt. Szombaton délelőtt a főgimnáziumban, este pedig a Korona kávéházban produkálta csodás tehetségét.

Pár pillanat alatt megoldotta fejből a legnehezebb számtani feladványokat. Szorozott és osztott több számjegyű összegeket több számjegyű összegekkel. — Második és harmadik hatványra emelt, gyököt vont, egy és két ismeretlenű egyenleteket oldott meg. S mindezt fejből, alig valami gondolkodás után. A ki kíváncsi volt tudni, hogy születése óta hány nap, hány óra, hány perc, sőt hány másodperc telt el, elég volt megmondania, hogy mikor született, már diktálta a kívánt adatokat.

Igy például — már csak eláruljuk, ha indiskréziót követünk is el vele — hogy a mi kedves Feri bátyánk, Sztarek Ferencz rendőrkapitány ur születése óta a folyó évi márczius hó 26-ig *huszonegyezerhatszázötvenkilenc* napot, *ötszáznegyvenhétezerhatszázötvenhat* órát, *harminczkétfelmilliónyolcszázötvenkilencezerháromszázhatvan* percet és *ezernkilencszázhetvenegymillió-ötszázhatvanegyszerhatszáz* másodpercet élt át! Még kimondani is sok egy-egy ilyen számot. — Közönséges embernek meg papiron való kiszámításához is kevés egy fél óra.

És ami a legbámulatosabb: Frank csak a legtrikább esetben téved. Ittlete alatt például egyszer sem érték rajta. — Pedig de sokan szeretnék volna. Az megtörtént egy párszor, hogy az általa mondott szám nem felelt meg a papiron való utána számításnak, vagy előzetes kiszámításnak, hanem mindannyiszor az lett a dolog vége, hogy az újabb utánaszámítás Franknak adott igazat.

Hanem azért mi tudnánk neki két olyan kérdést feladni, amit még ő sem tudna megfejtetni.

Az egyik ősrégi kérdés. Benne van a legtöbb trefás számtani feladványokat tartalmazó adomatárban. Az tudniillik, hogy ha egy Liwerpoolból A perika felé menő 1500 tonnás gőzösön szállítatlan 300 métermázsza lisztet, 2500 métermázsza búzát, 450 ökröt, 200 juhót és van a hajón, amelynek a gépe 900 lóerőjű, 140 utas és a kormányossal együtt 42 matróz: *hány éves a hajóskapitány?*

A másik csak most van azon az uton, hogy ilyen ősrégi találós számtani feladvány válják belőle.

Az nevezetesen, hogy ha Nyiregyházaán a vasuti ut kiszélesítésének, csatornázásának és kiépítésének tervei már felmentek a várme-gyére, ha a kisajátítási engedély iránti kérvény már szintén felküldetett a miniszteriumhoz és ha a vasuti uton a mostani gyalogjárdák mentén levő akáczfákat már vajják is kifelé, tekintettel mindezekre és arra a körülményre, hogy a „Részvénytár-

császári villamos és közlekedési vállalatok számára" című budapesti cég által Nyiregyháza létesíteni szándékolt villamos vasút kiépítése, a vasúti út kiszélesítése és kiépítése előtt meg sem kezdhető: kérdés, mikor indul meg Nyiregyháza az első villamos vonat?

Erre felelt volna meg Frankl Mór ur, ha olyan híres számoló!

A sóstói erdőnek az őszlő végeig terjedő részén már dolgoznak a napszamosok a létesítendő park utain. Irtják a bozótot a kijelölt helyeken és egyengetik a három méter szélességű utakat . . .

Két diak-fele legényke látva a dolgozó napszamosokat, egyikőjük megkérdezte tőlük:

— Mit csinálnak itt baci?

— Tan nem látja az urfi, hogy utat.

— Aztán minnek lesz az?

— Park lesz belőle, vagy mi. Legalább azt mondják.

— Aztán hogy lesz az a park? — kíváncsiskodik az ifjú.

— Hogy lesz? Hát ugy lesz, hogy erre is ut lesz, arra is ut lesz, oszt meg van!

Hétfőn este ugy nyolcz óra tájban márczius egy kis tréfát engedett meg magának. Olyan jegesőt zudított pár percig a városra, hogy odailleszt volna a legtikkasztóbb júliusi délutánra is.

Másnap délután néhány iskolás gyermek igyekezett a szentmihályi-utczán az iskolába. Egy mesterinas kinézésű nagybacska fiú is ment közöttük és magyarázta ámuló hallgatójának, hogy a jegesőt a garabonciás diák hozta. — Egy hosszú farku sárkányon lovagolt a sötét felhő felett. Ő látta is a sárkány farkát, amint a felhő mögül lógatta.

Egy a gyermekesapatot utólról uriember hallva a mesét, nem állhatta meg, hogy közbe ne szóljon:

— Ugyan mit bolondítod a kisebbeket, te fűles! Nem szegyelled magad?

A gyermekesereg egészen megkönnyebülve támad rá a fiatal amitóra:

— Látod, hogy nem igaz, csak bennünket akartál elbolondítani!

De az ipse nem hagyta a maga igazát:

— Már pedig tessék megengedni, nem csak én láttam, hanem a hetes is, meg a szolgálók is. Ők is tudják. Még a víz-zsakot is láttuk, amiből a garabonciás az árvizet csinálja.

Es olyan meggyőződéssel beszélt, amelyből kilátszott, hogy maga is hiszi, amit mond.

Ajánljuk a tanító urak figyelmébe ezt a kis históriát.

Vikár Béla nagyszámú névtelenebb költoink egyike, egy költeményt szerzett, amely az Árpád és a Habsburg házzal foglalkozván, a felsőbb hatósági rendeletek igazolása szerint nagy mértékben hivatva van arra, hogy az olvasóban a hazafiság, valamint az urakodó házhoz való hűség magasztos eredményeit ápolja és fejleszse.

Ezt a hivatalosan elismert hazafias költeményt a felsőbb hatóságok meglehangú ajánlása folytán Nyiregyháza város a nép körében leendő terjesztés céljából 50 példányban rendelte meg.

Ha a járási főszolgabírakban hasonló hajlandóság fog mutatkozni, csak magában Szabolcsvármegyében 400 példányban kerül közkézre a Vikár Béla költeménye s még megérjük, hogy Vikár Béla lesz az ország legolvasottabb és legismertebb költoje.

Felő azonban, hogy a példa a többi 99998 honi poétát is arra fogja ösztönözni, hogy ők is hatósági közvetítéssel terjeszték elmetermékeiket ebben a mai protekciós-elvvel rendelkező világban!

CSARNOK.

A szomszédék fala.

Pierre Loti.

Szerény kis udvari lakásban laktak az anya, a leánya és egy éltes nőrokonuk, az asszony nagynénje.

A leány még hamvas orezáju tizennyolcz éves volt, mikor vagyoni csapás következtében az ősi háznak ebbe a kicsi zugába kellett húzódnok. — A ház többi, utcára néző lakásait közömbös idegeneknek adták ki bérbe, akik úgyszólván mindent kiforgattak a régi formájából, semmivé tettek mindent, a házhoz fűződő emléket.

Megpördült a dob ingóságai fölött, elkötyvetélték a díszes burtorok a szegénynek mindenféle ócskaságot, lim-lomot összerestek a padlásról, hogy bebutorozzák új kis nappalijokat. De azért szereték ám ezt a kis szobát, amelyben összebújtak a hosszú téli esteken, a barátságosan lobogó kandallótűz mellett. — Az igaz, hogy valamicskét kolostorszerű volt a lakás, de mindent pótolta a nap, amely reggeltől estig besütött a jámbor hajlékba. Mert világos udvarra nyíltek az ablakok, a vadszőlővel és rózsával befutott kerítés pedig nem állta útját a sugáraknak.

Már-már eszükbe sem jutott a régi kényelem, fény, szívük egészen összeforrt igénytelen szobájukkal, mikor egy nap olyan hír jutott fülükbe, amely kegyetlen rémületbe ejtette őket. Megtudták ugyanis, hogy a szomszéd nagy, háromemeletes házat épít telkére, a tűzfal ép a vadszőlővel és rózsával befutott kerítés helyén fog emelkedni, elzárva a levegőt, a napot . . .

És semmi mód, hogy gátat vessenek ennek a szerencsétlenségnek, amely jobban szorította össze torukkal, mint a múlt minden csapása. Megvenni a telket? . . . hajdan igen könnyű lett volna, de most természetesen álomszamba sem jöhetett. Nincs mit tenniük, mint nyomorultul fejet hajtani a sors új verésének.

Nyomról-nyomra haladt az építés. — Aggódva, szorongó lélekkel látták emelkedni napról-napra a tűzfalat, amelylyel együtt nőtt szomorúságuk, lehangoltságuk, a kis lakás gyászja. Ha rá gondoltak, hogy az a lelketlen tömeg nemsokára elfogja rabolni előlük az eget, a mosolygó bárányfelhőket! . . .

Egy hónap leforgása alatt elkészültek munkájukkal a kőművesek. Előttük terpeszkedett a szürke, komor, egyhangú, halott fal. A rákövetkező tavasszal pedig alig-alig akartak rügyezni kezdeni a rózsátok az udvaron s mikor végtére nagy kínosan kibontakoztak a levelek, előbujtak a bimbók, olyan elcsenevészedett kinézésük volt.

A déli órákban ugyan még behatolt némi kevés napsugár a szegényes szobába, de alig érkezett, már is bucsut mondott. — A nyárutó, az ősz, már csupa sötét, komor délutánokat hozott a lakóknak.

Az idő pedig haladt.

Estenden, mikor kicsi letette varrását, de még nem gyújtottak lámpát, az ablak elé ültek és némán, szemrehányó tekintettel bámulták a falat. A leány (bizony már épen nem lehetett ráfogni, hogy fiatal) olykor-olykor ábrándozott, mint valami sötét börtön rabja átadta magát képzeletének, amely eget, felhőket festett — a mogorva, szürke, nyomasztó nagy falra . . .

Tetemes örökségre volt valami csekély reménysugárunk és elüldögélt munkájuk mellett, tervezgetéssel, légvárakkal, tündérmeséssel üzték el a komor hangulatot.

Bizony, ha kézhöz kapják az amerikai örökséget, bármilyen légyen is az ára, megvásárolják a szomszédok házat, lebontatják

a tűzfalat, hogy kő kövön ne maradjon, s hogy az udvar, a száradó rózsátok visszanyerjék az elrabolt napsugárt. Lerombolni, megsemmisíteni az átkozott falat, ez képezte vágyakozásuk netovábbját.

Ilyenkor pedig ezt mondogatta az öreg néni:

— Édes hugaim! csak engedné meg az Ur-Isten, hogy megérem azt a szép napot!

Azonban késelt, nagyon késelt az az örökség.

Az eszések folytán egészen megsárosodott a fal. Mintha ránczok keletkeztek volna közönséges ábrázatain. A leány pedig nézte, nézte, nézte, nap-nap után, hosszan, vágyakozón . . .

Egyszer, egy meleg taváson, amely a fal árnyéka daczára, siettetta a rózsátok ünneplőbe való öltözködését, egy fiatal ember látogatott el a kis udvari lakásba. Átutazóban volt, közös ismerőseik ajánlották, nem minden hátsó gondolat nélkül a házasságra való tekintetben. Szép, büszke tekintetű, napbarnította arcú fiatal ember volt . . .

De bizony ő igen legbőlkapottnak találta azt az amerikai örökséget. No meg a lány sem tűnt fel előtte valami fiatalosnak, mert hát a hajdani üdéséget, hamvaságot idők folytán leszedegte a napsugár hiánya.

Elment, anélkül, hogy viszontlátták volna. Elment ő, aki néhány napig a napot, az erőt, az életet képviselte a szomorú körben. És a lány, aki szintúgy már jegyesének képzelte magát, úgy érezte, mintha a halál titkos keze legyintette volna meg szívét.

Az egyhangú évek csak folytak, folytak. Elmúlt öt, elmúlt tíz, már husz is a multba tűnt. A lányból tisztára vén kisasszony lett. Anyja megöszült, a néni pedig nyolczvan év körül járhatott, reszkető fejjel, összeszarvadva üldögélt a kis ablak előtt, hogy bár annyi világosságot felfogjon, amennyit el nem kaparintott a köszívő fal.

Megvénültek mind a hárman, szemben a kegyetlen fallal. A rózsátok is előregedtek, megrepedezett a törzsük.

— Oh! hugaim, szegény hugaim, — mondotta, még mindig az öreg néni gyöngeszavával, feltéve, hogy megérem azt a napot . . .

Csontos kezével pedig elkezeredetten, fenyegetőleg mutatott a lélekzefojtó falra.

Jó tíz hónapja, hogy meghalt a néni, fájó irt hagyva maga után a remete-nők hajlékában.

Epen az ő emléken siránkoztak, mikor végre megérkezett az örökség, amelyről már idestova meg is feledkeztek.

A leány — túlépte már a negyvenedik élet — egész ujjászülöttnék érezte magát örömében.

Elkergették a lakókat, az egész házat régi alakjába öltöztették, de azért többnyire a régi kis udvari szobában tartózkodtak, amely most már valóságos ereklyetárrá vált előttük s amelyet ismét bearayoznak a napsugarak, hisz meg vannak már számlálva a tűzfal órái . . .

Végre-valahára elkezdtek a fal lebontását, amely husz hosszú éven át minden gondolatukat lekötötte. Áprilisi, enyhe nap volt. Fölhangzott a munkások lármája, a téglák hullása és ártatlan por vette be magát az udvarba.

Néhány nap multán, késő délután volt, beveződött a munka, eltávoztak a kőművesek, megszűnt a zaj, az anya és leánya pedig elálmélkodva ült a kis szoba asztalánál, elálmélkodva, hogy olyan világos van, hogy a késő idő daczára nem kell lámpát gyújtani. De a helyett, hogy amint várták, boldogság-

ban fürödjenek, valami kimagyarázhatlan, kellemetlen érzés fogta el őket: egyszerre igen is sok volt erre a kis szobára az a nagy viláosság . . . valami óriási változás érzete nyugította le szívüket . . . Ajkukra nem jött szó, pedig beteljesedett, ami után oly rég vágyakoztak. Elbámulva, lehangoztan ültek egymás mellett. Mind jobban-jobban elszorult a torkuk, keserűség folydogálta . . .

Mikor az anya észre vette, hogy leányának szemei elhomályosulnak, köny jelenik meg pillán, mint egy kitalálva rejtett gondolatát, amely egészen egyezett övével, megtörte a csendet:

— Hiszen fel lehetne építtetni újra . . . Nemde? . . . meg lehetne kísérteni épp olyat építeni, mint a régi?

— En is azon tételődöm, válaszolt a lány, de azese . . . mégse lenne az olyan amilyen ezelőtt volt!

Lehajtotta fejét az asztalra, arra az asztalra, amely mellett meglátta azt az erős, bátor tekintetű, napbarnított arcú fiút, amely asztal mellett évek hosszu során át üldögéltek, szomoruan öltögetve, ő, az anyja s a néni, a szegény néni, a reszkető kezű, összeszáradt . . . a halott néni, amely asztal mellől bámulták a morogva, szürke falat . . . és elkezdett zokogni, keservesen zokogni. Megjelentek lelki szemei előtt a multak képei, a sok szomorúság, bánat, amely lelkükkel már egészen összefort, amely lélekszükségtüké vált, amely nélkül olyan új tátong szívükben, amelyet az a komor hideg fal okozott, amely fal soha sem lesz többé . . . soha, soha, soha sem lehet olyan, mint a milyen volt, sohasem épülhet fel újra, karöltve a multakkal . . . és csak zokogott kínosan, forró, égető könyeket.

Közgazdaság.

A kibontakozás útja.

Az elrettenés érzése lepte meg mezőgazdáinkat, midőn váratlanul s alig számbavehető előzmények nélkül, futó tűzként terjedt az országban a nép forrongása. — A nemzetközi szocializmust rántották elő bűnbakul, pedig a baj gyökere sokkal mélyebben keresendő.

Nézzünk csak végig az Alföld rónaságán, a Dunántul termékeny földjén, vagy a Felföld kopár hegyei közt élő, a földet mivelő népen, vajjon elégedettnek látjuk-e? Oh nem.

Mindenünnen csak a baj és panasz sóhajtsa hangzik s nincs sehol egy vigasztaló hely, mely az elégedettség képét mutatná.

Valóban fájdalommal és csodálkozással láttuk, hogy nálunk maga a társadalom se törődik a nép ügye bajával, teljesen a maga sorsára hagyja s egyedülvéggel nézi, mint pusztul a magyar faj fentartója, a nemzeti és hazafias eszméknek minden időben hű ápolója: az istenadta nép.

Valljuk be az igazat, eddig nem csak a társadalomnak, hanem az egész nemzetnek is mostoha gyermeke volt a nép. Életmódjukkal, helyzetükkel, kiképzetlenségükkel nem igen törődött senki és így aztán nem is csoda, ha a csábító szóra az izgatók mellé állottak.

Bizony ez már nagyobb baj, de még mindig hátra van a fekete leves, s ez talán a legkeservebb. Amikor már ott fekszik kicsi szobájában a haldokló beteg s ágya körül látja összegyűlti siránkozó házanépet, micsoda keserves kint okozhat neki az a tudat, hogy az ő halála kettős csapás a hátramaradottakra. — Tamasz és fenntartó nélkül marad a család s ami több, ami kevés talán még akad a háznál, az aztán épen hogy temetésre elég.

Szomorú dolgok ezek, melyek pedig megfelelnek a tényleges valóságnak. Kül-országok, melyeknek társadalmi gondoskodással és szeretettel övezi körül a nemzet legföltétebb kincsét: a népet, már regen gondoskodott olyan intézményekről, melyek minden hasonlóságot félretelve, csupán a nép jövőt tartja szem előtt s gondoskodik nemcsak betegségében róla, hanem öregsgére gyamolukká szegődnek és biztosítják tisztességes megélhetését.

Végre megmozdult a magyar társadalom is! — A lezajlott mozgalmak bepillantást engedtek abba az örvénybe, mely már-már elnyeléssel fenyegeti a magyar népet.

Önzetlen és lelkes emberek, éjt napot egybeejtve dolgoztak hónapokon keresztül egy hatalmas tervén, egy intézménynek a megalkotásán, mely behálózná az egész országot, s végre rendezné a mai szomorú állapotokat.

Mennyi munka, mennyi áldozatkészség és kitartás kellett ahhoz, míg végre a nép elé állhattak, s mint a kik tudják, hogy mily nagy jót cselekednek, az önzet büszkeségével állnak a küzdőtérre, s mondják lelkesedéstől áthatott hangon:

„Ime nép, megalkottuk részre az országos alapra fektetett *Védegytelet*, a mely istápol tégéd akkor, ha te beteg vagy; — ha tél idején kisebb pénzkölcsönre van szükséged; ha az örök nyugalomra térsz, utódaid feje alul a párnát nem engedni kihuzni, kunyhódat elárverezni, hanem segíti a hátramaradottai-

dat; — neveli és tovább képzti a fiatal embert, gyámolítja a férfit, és segítjezi az öregét.”

A védegyelet megalkotóinak ezt a felhívását azonban ne csak nép, hanem hallják meg azok vezetői is.

És itt különösen a tanítók figyelmét kívánjuk erre a nagy fontosságú intézményre felhívni.

Olyan a Védegyelet szervezete, hogy minden városban, minden községben megalakíthatók az előhelyek, melyek keretében nemcsak a földmivelő és iparos munkások, hanem általában a szegényebb néposztály is egy hazafias egyesületbe vonhatók össze. Ezekből kell ezután a munkások vezetésének kiindulni mely pedig annál könnyebb, mivel az egyelet nemcsak munkás biztosítással, szükségkölcsonnel és betegsegélyezéssel, hanem egyuttal munkásképzéssel is foglalkozik.

Az ilyen előhelyek részére szinte természetes vezetőikül kínálkoznak a tanítók esetleg a körorvosok is, a kik leginkább és legközvetlenebbül érintkeznek a néppel, s így ismerik annak minden ügye-baját. Működésük természetesen díjaztatnék, a mi, — ismerve viszonyaikat, — nagyban hozzájárulhatna anyagi helyzetük megjavításához.

Felhívjuk tehát társadalmunk s különösen tanítóink és körorvosaink figyelmét annak nemes céljaira, megjegyezvén, hogy az egyesület igazgatósága (ezim: Védegyelet igazgatósága Budapesten) bárkinek is szivesen szolgál további felvilágosításokkal.

Különfélék.

Életmentő macska. Nagy tiszteletra kaptak most Franciaországban a macskák. Egészen új és nagyon szép oldalukról mutatta be őket egy czirmos, amely két fiatalember tulajdona volt. Ugy történt a dolog, hogy az illető fiatalemberek faszenet gyujtottak meg szobájukban, hogy főzzenek valamit. Azután, fáradtak lévén, lepihentek és el is aludtak. Nemsokára, egy hűvös szélfulvaltra, főlcbredt az egyik, és irtózatoss nyávogást hallott. — Macskájuk áttörte az ablakot, és kívül megállva, óriási miakolást viitt véghez. A fiatalember nyomban felésmerte a helyzetet. A kályhából kitülődől szengáz ugyanis már-már megfőjtotta őket, de a macska, amely megérezte a veszedelmet, kitörte az ablakot és segítéséért miakoll. A betegek állapota egyre javul. nemsokára egészen kiheverik a bajt. Az eset hire azonban hamarosan országga röppült és azóta rettenesen becsülik a francziák a cicziákat.

A ki amely és előkló tangu lapot akar járni,	A ki az okos nemzeti politika hívének az okos vallja magát,	A ki szereti az újságban is a szép stílust és jó ízlést,	A ki a szépirodalomnak java termékeit akarja olvasni,	A ki a humor és szellem termékeiben akar néha gyönyörködni,	A ki mindenről jól és minőig korán akar értesülvé lenni,	A ki nem barátja a frázisoknak, de az érett és komoly politikai czikkeknek,	A ki minden ízében modern újságot akar járni,	A ki óhajja a szabadelvűség (kzatos fejlődését és magyarság erősítését,	A ki nem barátja a személyi kultusznak és megveti a személyes támadásokat,
ORSZÁGOS HIRLAP az fizessen elő az czi mú újságra, mely Budapestben jelenik meg, naponkint 19—32 oldal terjedelemben és melynek főszerkesztője									
MIKSZÁTH KÁLMÁN.									
Előfizetési ár: Egy hóra 1 frt 20 kr. Negyedévre 3 frt 50 kr.									
Kiadóhivatal: Budapest, József-körnt 65. szám.									

Nyilt-ter.)*

Valasz a Szabolcsi Hirlapnak.

A Szabolcsi Hirlap kiadója és szerkesztője* a feletti tehetetlen dühében, hogy vele minden összekötötést megszakítottam, egy szerkesztői üzenetben nekem ront és tudva oly valótlanosságokat állít, amik az igazságnak teljes ellentéte. Aki a Szabolcsi Hirlap keletkezését ösmeri, az azt is jól tudja, hogy nemcsak hogy én nem tolokottam, hanem ép ellenkezőleg. Az igazság az, hogy Székely Imre még az elmúlt év nyarán — mikor még őt Nyiregyházaan absolute senki sem ösmerte — engem többször felkeresett és úgy szóval, mint levelekben kerve kért, hogy őt az ösmeretlen vállalatában támogassam és még én meg nem győződtem arról, hogy ezen támogatásra teljesen érdemellen, addig én a lap érdekében önzetlenül és minden anyagi érdek nélkül oly actiót fejtettem ki, mely lehetővé tette a lap megindulását. Ez a tiszta valóság és nem az az ekkeseredett tájékozód, mely most a Szabolcsi Hirlap minden számban napvilágot lát. Nem akarom a kiadó urat a sértegetes terére követni, minden józanul gondolkozó ember úgy is tisztában van azzal, hogy mit ér egy ekkeseredett ember megmondolalán kirohantása.

Nyiregyháza, 1898. márczius 31.

(22-1-1)

Adler Adolf.

Nyilatkozat.

Az országgyűlésen a New-York életbiztosító társaság realitása ellen emelt vadak folytán mi, kik ezen társaságnál biztosítva vagyunk és biztosítási díjban évek óta ezeket fizettünk be, saját megnyugtatósunk céljából legtekintélyesebb európai pénzintézetektől információkat kértünk a „New-York” megbízhatósága és anyagi helyzete iránt.

Ezen kérdősünkre nyert információkban saját érdekeink teljes megnyugtatósát találva, más ugyanezen társaságnál biztosítottak tájékozása végett a hozzánk érkezett információk eredeti szövegét célszerűnek láttuk az alábbiakban közzé tenni.

Budapest, 1898. márcziusban.

Örley Kálmán, országgy. képviselő.
Dániel Gábor, országgy. képviselő.

Bornemissza Ádám,
országgy. képviselő.

Magyar Általános Hitelbank:

„Értesülésünk szerint a társaság a legnagyobb amerikai biztosító intézetek egyike és nagyon jó hírnévnek örvend.”

Pesti Magyar Kereskedelmi-bank:

„1. Alapítatott 1841-ben, üzemét fölvetve 1845-ben, egyike a három legnagyobb és legrégebb amerikai biztosító intézeteknek. Rendesen dolgozik, hírnevét és pozícióját, mint a három legelőkelőbb társaság egyike, teljesen föntartja. 2. Elsőrendűnek tekintjük. 3. Prima.”

K. k. priv. Oest. Creditanstalt, Bécs:

„Értesüléseink szerint a társaság szakmájában a legjelentékenyebb társaságokhoz tartozik Amerikában, nagyon szolidan van vezetve és pénzeszközökkel bőven rendelkezik.”

K. k. priv. Oest. Laenderbank, Bécs:

„Egyike a legelőkelőbb amerikai életbiztosító intézeteknek, a mely minden kötelezettségeire jó és a melylyel teljes megnyugvással lehet biztosításokat kötni.”

Deutsche Bank, Berlin:

„Kérdésére értesítjük, hogy a társaság a legelőkelőbb és legjelentékenyebb amerikai életbiztosító társaságokhoz tartozik.”

Crédit Lyonnais, Paris:

„A New-York alakult 1845-ben.
Biztosítási állománya . . . fcs. 4,545,160,000
Járadékbiztosításai 9,000,000
Aktívái 1,040,000,000
1897. december 31-én vagyonbefektetései következők voltak:
Ingó értékek fcs. 556,769,000
Ezek áremelkedése 30,096,000
Jelzálogkölesönök 212,910,000
Ingatlanok 88,056,000
Készpénz és bankbetétek 53,089,000
Kölesönök ingó értékekre és kötvényekre 64,301,000

A társaság rendszeren teljesíti kötelezettségeit biztosítottjai irányában, jó hírnévnek és jó hitelnek örvend.” (21-1-1)

* Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

1.000,000

Egy millió

A 2-ik magy. kir. szabad.

Osztálysorsjáték

50,000 nyereményének jegyzéke.

A játéktér 9. §. szerint a legnagyobb nyeremény

1.000,000 korona. Egy millió

A nyeremények következőleg vannak leosztva:

Nyeremények	Korona
1 á	600,000
1 -	400,000
1 -	200,000
2 -	100,000
1 -	90,000
1 -	80,000
1 -	70,000
2 -	60,000
1 -	40,000
5 -	30,000
1 -	25,000
7 -	20,000
3 -	15,000
31 -	10,000
67 -	5,000
3 -	3,000
432 -	2,000
763 -	1,000
1238 -	500
90 -	300
47350 -	200, 170, 130
	100, 80, 40 korona.
50000 nyeremény és jutalom	13,160,000

kor. ért. melyek hat osztályban kisorsoltatnak.

(16-2-1)

korona nyerhető.

A 2-ik magy. kir. szab.

osztálysorsjátékban

a sorsolási program szerint egy millió koronát, tehát hatalmas összegű készpénzt nyer a legnagyobb nyeremény a játéktér 9. §. szerint; emeltozva ezen osztálysorsjáték nagyon előnyös nyeresi esélyeket nyújt; és pedig:

100,000 eredeti sorsjegy.
50,000 pénznyereményt.

A sorsjegyek felének nyernie kell. Az összes 50,000 nyeremény a mellette álló jegyzékben fel van sorolva és a kormány ellenőrzése mellett hat egymásután következő rövid időközben kisorsoltatik, midőn is a nyert összeg a szeresnek nyerőnek készpénzben kifizetetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron adunk el:

Égész eredeti sorsjegy 6 frt — kr.
Fél - - - - - 3 frt — kr.
Negyed - - - - - 1 frt 50 kr.
Nyolczad - - - - - — frt 75 kr.

Az összegnek postautalványon való vétele után azonnal megküldjük a rendes eredeti sorsjegyet az első huzásbani érvényvel. Kívánatra utánvétel is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti huzási programot is megküldjük és minden huzás után vevünk azonnal megkapjuk az eredeti huzási listát.

Gyakran ezreseket koekzartatnak mérész vállalatokba, a midőn a kilitasba helyezett nyeremény nagyon kérdéses. — Enneltozva koekzartassunk egy sorsjegy vételével aranylag oly esékely összeget, a mely által hirtelen nagy tőkét nyerhetünk.

Sorsjegykészletünk nagyon esékely és gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendelkezemnyel ne késünk és kerjük azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenesetre

legkésőbb f. évi április 25-ig

hozzánk beküldeni.

Fehér Lajos és társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárústitói.

Budapest, Gizella-tér 5. sz.

A leghathatósabb háziszer az emésztés szabályozására és kelő vérkeringés előéerére, az elromlott és hibás vérrészeket eltávolítani (az egészéget fontartásának alapfeltételei), valamint a gyomorhaj gyors és biztos elhárítására, pld. évvagyatlanság, savanyu felbűffogés, felfuodás, hányinger, test- és gyomorfyadalmak, gyomorgörés, a gyomor megterhelése étellekkel, elnyálkásodás, vértolulás, bélbetegségek, Hämorrhoidok és női betegségeknel 40 év óta sikeresen használtatik:

Dr. Rosa életbalzsama

Prágai házi kenőcs

(B. Fragner gyógyszerárából Prága, 303. III.)

A nevezett balzsam folelesztí az emésztés minden munkálkodását, egészéges és tszta vért eredményez és egy biztos, elterjedt hasznos népházi szer.
1 üveg 50 kr., dupla üveg 1 frt, postán küldve 20 krral több.

A gyógyulás fájdalom nélküli a kenőcs hástitó hatása alatt.
1 doboz 25 kr., postán küldve 6 krral több.

Óvás!

Mindenki csak a valódi készítményeket kérje B. Fragner gyógyszerárából és figyelembe veendő, hogy a csomagolás minden része Dr. Rosa balzsama az oldalt levő gömbölyű védjeggyel van ellátva, ellenben a prágai házi kenőcs csomagolása, az oldalt levő háromszögű védjeggyel van ellátva. Mindenki, aki nekem egy hamisítványt fejtelen, jutalomban részesül. — Ezerekre menő elismerő nyilatkozatok állanak rendelkezésre. (38-26-8)

Raktár: Török J., Egger A., Thalmayer és Seitz és Kochmeister utóda Budapest, továbbá Korányi Imre, Szopko Alfréd gyógyszerészek Nyiregyháza.

A készítő főraktára: B. FRAGNER gyógyszerárától „a fekete sas” hoz Prágában, Spornér utca végén 203. sz.

Postai megbízások haladéktalanul eszközöltetnek.